

צֵלוֹן

כפר אנתק

סוכות תשנ"ז

צֵלוֹן
מ"ט 10

(1369)

שני שירי ימים מאת נחמה שיר

א. ברכת חג לארצי

רגלי בקרקע, אך ראשי ברקיע
בבואי לברכך בברכת החג .
אם אתחיל בלחישה, בודאי עוד אגיע
למלל מלחתי מני-חג-אלי-חג .
מה קטנו מלחתי מלהכיל, מלהביע
את אשר בלבבי, שחפצתי לאמור .
הברכה שבלב, שכל כך אהבתיה,
שיצקתי דפוסיה בשיר ומזמור .
כך או כך, לא חשוב, הכי קר הנהייו
ברכת לבבי לך עד תום, עד נשמת .
מי כמוני יודע עד כמה מגיע
חדנה לך ואשר, בשנת שדמ"ת .

ב. חשב דך נפש

הקמה נקצרה, הכותנה כבר שדה לובד,
כבר החל לפלח תלמים החרוש .
כה אלך ואטול רגביים מלוא החופך,
כה אלך ואשתוק, כה אפסע ואחריש .
רוח סתו קלילה. כבר החלה נושבת,
מרחבים אפורים מיחלים בצמא .
הוי ארץ יפה, ארסתיך לי נושמת,
ארסתיך עצובה, נכספה ותמה .
מה נפלא, מה מוזר, מה רועם פה השקט
כמו נשמע מרחוק הד עמום ורועש .
לא עשיתי פה די ושעתי כה דוחקת
להציל שלוחתך מאימה ומאש .

עשר שנים למלחמת יום הכיפורים

בן יקר !
 קשה לי לשאת את העול
 המלווה זה שנים את השכול
 בימי חג מועדים וימי חול
 בלילות ארוכים וטרופים
 של דמיונות מוזרים וסדופים
 הזיות שונות ומשונות
 ורסיסי זכרונות .
 מי יתן ואוכל לימים .
 לא לכמר על עצמי רחמים .
 קשה לי לשאת את העול
 המלווה זה שנים את השכול .
 קשה לשאת הסיוט
 כי לשכול אין חוק התיישנות ...
 בן יקר !
 מי יתן ונהיה פעם עדים
 לַסיוּם של מחול השדים
 מי יתן וה"כל יכול"
 יקטיב לזעקה של השכול .
 מי יתן אמונה בלבבי
 אמונה בדברי הנביא
 כי ישכון השלום בין עמים
 זה חזון של אחרית הימים ...
 מ י י ר י ם ב ר ע ם

בן יקר !
 מי יתן לי הכוח לשאת השממה
 והשממוך שבלב
 מי יתן לי הכוח לשאת בדממה
 הצער והכאב .
 גברי היקר !
 געגועי לעבר
 בו ישיבנו יחדיו וצחקנו
 בו ישבנו שעות ושוחחנו
 וכעת - ...
 מעת לעת
 רק בלילות אתה מגיע
 רק בחלום אתה מופיע
 אותך מביא הוא בכנפיו
 רק כהרף עין , כניד עפעף ,
 ושוב אתה נעלם
 לתוך האיך-סוף של העולם .
 גברי היקר !
 מי יתן לי העוז והכוח
 בשמחת חבריך לשמוח
 מי יתן ויעמוד בי הכוח
 להביט בפניהם ולחשוב
 שוב ושוב
 שחלילה תשחית קנאתי
 את נפשי ובינתני .
 מי יתן לי העוז והכוח
 בשמחת חבריך לשמוח
 לא לשמור בלבי כל טינה
 לא לשאת בלבי כל קנאה
 כי קשה כשאל הקנאה .

* * *

*

שנת תשמ"ד התחילה אצלנו בפעילות תרבותית רבה. המסיבה לכבוד ראש השנה, עברה באוירה טובה ונעימה. מאות חברים, ילדים, אורחים ומתנדבים ישבו על הדשא שליד חדר האוכל, סביב שולחנות עמוסי כל טוב. צוות החג המסור ועובדי המטבח לא הסכו מאמצים והתוצאה היתה ברוכה. תוכנית ליל- החג כללה, כמידד שנה - הקראות, נאום המז- כיר, מקהלה, ריקודי ילדים והקרנת שקופיותיו של ג'ו שמסכם בצילומיו זה הפעם הרביעית את השנה שחלפה.

ומלה טובה לג'ו על שמונים השקופיות שהקריץ. ג'ו השכיל הפעם לתפוס במצלמתו מספר גדול של דמויות, מכל הגילים ומכל שכבות הצבור. ראיתו, לא פעם, תופס עמדה ומצלם, במסיבות, בחדר האוכל ובמקומות עבודה ובדואי רביט שמחו לראות גם את התוצאה.

לקראת החג מצאנו שקירות חדר האוכל קושטו בתשעה סימלי מזלות, בלתי מוכרים לנו, מעבודות הקרמיקה של רות יערי.

עוד סיכום של שנת פעילות ראינו בימי החג, והוא סיכום שנת עבודה פוריה של החוג למלאכת יד. התערוכה אורגנה ע"י צוות החג בעזרתן המסורה של מספר חברות, (נורית שור, יהודית ש. עליה ואסתר ב.) בתערוכה החיננית שהתקיימה במועדון יכולת לראות ולהתרשם מעבודת רקמה, סריגה, תחרה, מאקרמה, כריות (עבודת טלאים) ותחרת סלילים שמקורה בבלגיה. התערוכה שהייתה נשית כמעט במאת האחוזים, השתתפו גם שני חברים, שהוסיפו נפך מישלהט ליופי הנשי אשר מסביב. כל המחמאות לאלה שנתנו כתף ולנורית שור במיוחד.

לא היתה דעה אחידה ביחס להצגת היחיד של מאיה אנגלר "פנים אל פנים". אבל, איך ספק שהופעת יחיד היא קשה לא רק לאמן.

זכינו לראות, בסוף ימי החג, גם תערוכת צילום מרשימה ומענינת של הצלמת רחל יוגלי, חברת קבוץ עמיר. שמה של התערוכה "קריית שמונה בראי עצמה" עבר והווה.

בדף ההסבר שקיבלתי מרחל, מצאתי את השורות האלה, שבעצם מסבירות כמעט כל מה שראו העינים: "... ראיתי אנשים עייפים, טובלים ויפים להפליא. אותם ניסיתי לצלם, לרוב בהסתר, מבלי שירגישו בי ותוך הדירה בלתי ליגאלית לרשות הפרט".

קבוצת הכדוריד חזרה מסיבוב משחקים בגרמניה. באותו יום חזרו גם אסתר ויחיאל מטיול באמריקה. ז'וז'י ומיכאל, שו ויוחנן ואבנת וקובי שבו מטיול באירופה. ברוכים השבים.

תשל"ד - תשמ"ד - עשר שנים למלחמת יום הכיפורים.

גם הפעם, כאז ביום הכיפורים, עורך אצלנו יאיר צבן, בחדר האוכל גדוש בחברים, חשבון נפש נוקב, חשבון ציוני ויהודי. יום ראשון. עליה לבית הקברות והתיני- חדות עם זכר הנופלים במלחמת יום הכיפור- רים, בארץ ובקבוץ.

יום שני - תערוכת חנוכיות לזכרו של גברי, נפתחת ע"י מיירים באחד מאולמי התצוגה של בית-הבנים. נפעם אתה עומד מול 21 חנוכיות ב-21 סיגנונות. האחרונה הושלמה לפני יום הזכרון האחרון. כגודל הכאב כך עוצמת הביטוי. כל חנוכיה סיפור בפני עצמו. כל חנוכיה - פרק בחיי בן שלא יישכח.

משה לביא

מפגש האנצ'ורים

4 לספטמבר

מריאן - אורחות

המזכירות דנה בפנייה של מריאן לשנות את מעמדה בקבוץ ננתנדבת לאורחות, ולצאת לאולפן ללימוד עברית באופן מידי. הוחלט לקבל את הפנייה לאורחות, אך לדחות בשלב זה את הפנייה לגבי לימודים באולפן. כדאי להעיר כי מריאן נמצאת כאן כבר תקו-פה ארוכה (קרוב לשנה) וכי היא עובדת 8 שעות זה מכבר. שינוי הסטטוס ממתנדבת לאורחות אינו בהכרח מצביע על מגמת קליטה ואיך בהחלטת המזכירות משום פתיחה של תהליך קליטה. שקול דעת יסודי ומעמיק יותר יופעל על ידי ר. קליטה... כך אם וכאשר תבוא פניה לקליטה בקבוץ.

18 לספטמבר

דוץ

דוץ, שהיתה אורחת בקבוץ, חזרה באופן דחוף לביתה, באוסטרליה, בשל מחלה קשה של אמה.

עמוס כהן - נסיעה לארה"ב

עמוס כהן פנה לאשר לו נסיעה פרטית לארה"ב לביקור חברתו, (ננסי) במטרה לערוך ביקור משפחתי לטייל קצת ואח"כ לחזור ביחד לקבוץ. הוחלט לא לקבל את פנייתו, את הנסיעה יש לאפשר במסגרת הסדר הנופש לתקופה של שלושה שבועות.

רפי ולילי

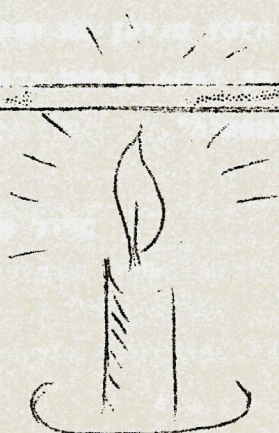
רפי ולילי פנו לצאת לשנת חופש. לגבי לילי אין בעיה! מדובר בדיוק על ה"מסלול" - היא אמורה לעבוד בקבוץ בתשלום ולצאת ל-6 חודשי טיול. לגבי רפי יש בעיה! מדובר בתוספת 1/2 שנת חופש, מאחר שרפי היה כבר בשנת חופש (אמנם) רק 8 חודשים). פניה זו עשתה קצת "כאב ראש" למזכירות מאחר ולגבי רפי מדובר כבר ב"מסלול ב'". אך לא ראינו אפשרות להפריד ביניהם אחרי שמשמיים איחדו אותם זו לזה. המזכירות החליטה לאשר את הפנייה, בתוספת פניה לצוות חו"ל שהוקם לא מכבר לבחון נושא זה של מסלול צעירים ובמיוחד את פרק ב' שלו.

נפלר במלחמת יום כפור

גברי ברעם

עמוס ברגר

ראובן כהן

נר זכרון

9.9.81

חיים קורצברג (85)

25.9.43

זאב לורנברג (24)

חרפה ובושה

בושה כזאת אני לא זוכר. שנת -
 הלימודים החדשה לא נפתחה ב-1 לספטמ.
 איך חגגה השאננות ! היכך היו כל
 המוסדות והנוגעים בדבר ? !
 האם אפשר לעבור על זה לסדר היום ?
 אומרים לי מה אתה רוצה גם בראשון -
 לציון לא נפתחת שנת הלימודים במועד.
 אוי ואבוי לנו אם נתפשנו למחשבה
 טפלה שכזאת. ועוד אומרים - אצלנו זה
 קרה בפעם הראשונה. מספיק שקט רק
 פעם ראשונה בגלל גנן ומזכיר מוסד,
 ובפעם אחרת זה יהיה על דבר אחר. לא
 פעם צוחקים אצלנו על העיירה בגלות.
 אומר בפה מלא שיש לנו עוד מה ללמוד
 מן היהודים בעיירה. איך הורים הסתכנו
 סכנת נפשות בהובילם את ילדיהם לבית
 רבן ושמרו שלא יתנכלו לילדיהם בדרך.
 אני נזכר, בהיותי בברית-המועצות
 בזמן המלחמה. תמיד עם פתיחת שנת
 הלימודים כשהיה הקולחוז שלנו מוצף
 בשטפונות ואי אפשר היה להגיע לבית
 הספר, היו מביאים אותנו בסירות ובלבד
 שלא נפסיד יום לימודים אחד. ופה
 בגלל גנן ומזכיר מוסד לא הולכים ללמוד
 הגיע הזמן שניתן את הדעת על החרפה
 הזאת פן נאחר ונהיה ב"ימיה האחרונים
 של פומפאיה".

מאיר האוזר

מטעם סיוסולנים
 הר"א - הלנה

יש הרואים בבנית עפיפונים לופט גשפט
 (עסקי אורז). אחרים רואים בבניה שיא הסבלנות.
 העפת העפיפון נראית לאנשים כאפשרות בריחה
 מהמציאות הארצית לשמיים הפתוחות, אשר משרים
 על הפרט העצבני, שלווה מיוחדת במינה.
 איך שלא יהיה, המטס שהתקיים בשדרות-
 חנן, היה מרהיב, צבעוני, מקורי, ובעיקר גבוה.
 "תכלס" מה ראו בשמים ועל הראץ: סה"כ
 עפו 40 עפיפונים. עוד עשרה התקשו להמריא
 (לבוניהם יתקיים קורס ערב מרוכז), עוד שלושה
 היו על תקן קמיקזים (המתאבדים היפנים) אשר
 נפילתם גרמה לזעזועים חזקים בסולם ריכטר
 המקומי. כמו כן 4 עפיפונים זכו לנישוקים
 וחייבוקים עזים (ז'רגון מדיני - פלונטר),
 תהליך זה הסתיים בדרך כלל במיתת נשיקה.
 יצוינו בעיקר מספר עפיפונים:
 א. העפיפון המרשים והמפחיד ביותר, שייך
 למש' כהן (כך אביגדור את עמוס, איך אפשר
 אחרת). ולמשפחת שינדלר.
 ב. עפיפון הגבוה והרחוק ביותר, שייך למש'
 אלמן על חמשת ילדיה (עפיפון שלום עכשיו).
 ג. העפיפון המתוחכם ביותר שייך למש' רייטר
 (עפיפון הקוביות) ולמרק (מתנדב מהקרמיקה)
 ומיקי לזאון וילדי מש' קנטור.
 ד. ההנהלה העניקה פרס מיוחד למש' קרון, אשר
 באופן מסורתי בונה עפיפונים מרהיבים.
 קיימת רק בעיה קטנה אחת - העפיפון לא מצליח
 להמריא (עמודי תעזור להם כבר...)
 סיכום: כמו שנאמר במאמר חז"ל - לא חשובה
 האליפות אלא ההשתתפות.
 מסקנות לשנה הבאה: א. יחולקו חומרים בעלי
 איכות גבוהה יותר. ב. מפסח יפתח קורס ערב
 לבנית עפיפונים.

ע מ ו ס כ ה ? ר י ז ה ר

תיקוני אופנים

התקלקלו אופניך תוריד אותם למוסך, תציין את מוקד הקלקול ואת שמך (אופנים בלי שם לא יתוקנו) היתר אני אמצא לבד. יש הרבה אופנים בתקון, אל תלחץ עלי זה מפריע בעבודה שיהיה מוכן אודיע ! לא להביא אופנים לתקון בימי ה-ר'.

קורה לפעמים שבאפרוריות הימים אתה מוצא את עצמך מופתע ונפעם. כך קרה לי ! ערב ראש השנה מצאתי בתא הדואר שלי מכתב ברכה במילים אלה:

למוטקה האיש החמוד

שמתקן לנו את האופנים כל פעם שנגמר להם, והודות לכך אנחנו מגיעים עם כוחות הביתה קלעבודה,

שמביא גז מתי שנגמר ואי אפשר לשתות אפילו כוס קפה.

שמביא עתונים ודואג שנדע מה נשמע בעולמנו המטורף.

שדואג לכל הפרטים הקטנים והחשובים בחיינו בחיינו, וע"י כך כל כך עוזר לנו.

אנחנו מאד אוהבים אותך ומעריכים את מרצך ועבודתך. ובאמת לא יודעים מה היינו עושים בלעדיך.

שנה טובה מקרב לב

בשם כל החברה שזקוקים לך.

מ כ ר ל נ ו

טוב לשמוע מלים כאלה שבן-אדם עוד בחיים. ובכל זאת אני מבקש שהחברה/ה שכתב את המלים האלה בשם כל החברה, יזהה את עצמו. מונח לו שבועיים עתון "מעריב" או "ידיעות אחרונות" מיום ר', ותיקון אופנים בלי תור.

בתודה מוטקה

בתודה מוטקה

מתיק המכתבים

13.9.83

לכ'י

מזכירות מכללת "אחורה"

שלום רב,

הנדון: שיבוש בפרסום

בפרסומים על חוג בן צבי, פרסמתם

מודעה על קיום ההרצאות באולם כפר מנחם,

ידוע לכם בודאי, כי הבית נבנה לזכר

בני כפר מנחם שנפלו במלחמות ישראל, לכך

שמו של הבית הוא "בית יד לבנים" בכפר-

מנחם.

אנו מבקשים לתקן את כל הפרסומים בהתאם.

נתודה מראש

זליג הליבני

ראש המועצה

6/.

ב ר ג ע ה א ח ר ו נ : שלוש קטפות יצאו ביום ראשון עם שחר והחלו לאסוף את יבול "הזהב הלבן" בשדותינו. היום אמור

להסתיים קטיפת חלקות הבעל - ואחרי הפסקה קלה יפשוטו שלחינאינו על עיקר חלקות

הכותנה : כשלושת אלפים דונם של שדות שבהשקיה מלאה. ב ה צ ל ח ה ! ! !

ענין ראיון עם בני המוסד הבוגרים, שהתפרטם בעלון בחודש אוגוסט, עשה רושם קצת מדכא על רבים מן החברים, אך היתה גם תחושה שאיננו מבטא את כל קשת הדיעות וההשקפות של הבנים והבנות. ואמנם, נערה אחת (שאת דעתה אני מחשיב מאוד) אמרה לי:

"אולי אלה הם העיקר חבלי התבגרות ואין מה לעשות, הח ליצאו מזה", אך נראה שגם בכך אי-אפשר להתביר את כל התמונה העגומה שהצטיירה שם. רצינו עוד דיעה, עוד התייחסות של בני המוסד ושל ראיתם את חזיתם ואת הקשרים (או חוסר הקשרים) שלהם עם הקיבוץ. בחיפושינו אחר מי שמוכנים להוסיף משלהם מצאנו שתיים - רינת וסלע זכרמית יודוביץ - שתיהן עתה על סף כיתה י"ב, שנה אחרונה במסלול "צפית". ובכך, מה בפיהן?

שאלה: רבים ביטאו, ברב-שיח בעלון, הרגשת ניכור קשה מן הקיבוץ בכלל ומהח"ץ בפרט. איך אתן רואות את מסכת היחסים הזאת?

כרמית: בכיתה שלי במוסד נשארו עכשיו 16 חבר'ה בשביל להתחיל את י"ב,

רובם במסגרת של מוסד-יום - ובערבים לא רואים אותם. היתר התפזרו לבתי ספר אחרים, לעבודה בקיבוץ, לגיוס מוקדם ועוד. בתנאים האלה, כשהחברה שלי לא במוסד, אין גם לי מה לחפש שם אחרי הלימודים. האופציה היחידה היא החברה בקיבוץ - וכאן ההרגשה היא שלא רוצים אותנו. דוגמה: כשאנחנו נכנסים למועדון, אני והרבה אחרים מרגישים כמו פולשים לתחום לא-לנו.

רינת: בדרך כלל אני מרגישה כמו כרמית. זוכרת שאמרו לנו פעם במסיבה

שהמבוגרים לא יכולים "להרגיש חפשי" בנוכחות המוסדניקים. השתמע מזה שזה לא המקום בשבילנו.

בקשר אישי שיש לי, למשל בעבודה, מתייחסים אלי כאל רינת ולא כחלק מהגוף-של-מוסדניקים (שאליו היחס הוא שלילי בדרך כלל).

הייתי רוצה שיתייחסו יותר בפתחות, לכולם יחד ו לכל אחד לחוד, ואז כולנו נרגיש יותר טוב.

יוחה (לפני גמר החופש הגדול): יואל ד.

רינת: ברב-שיח אמרו רבים - משעמם לי פה. מה שאני חושבת, שאם משעמם להם שיחפשו את זה קודם כל בעצמם ולא יתחילו להאשים את החברה ואת הקיבוץ ואת המוסד. כי החברה הזאת עושה בשבילי בדיוק מה שהיא עושה בשבילם, ובכל זאת לא משעמם לי!

כרמית: יש חבר'ה שיותר קשה להם להעסיק את עצמם, ואם הקיבוץ לא רוצה שיפנו לכיוונים שליליים, כגון סמים, שתיה וכו' - רצוי שימצא להם תעסוקות שיכולות לספק אותם.

רינת: למצוא להם תעסוקות זה לא פתרון אלא רק "משכך כאבים". הבעיה היא באמת שלחבר'ה קשה להעסיק את עצמם וזה מראה על פשלה יסודית בחינוך.

כרמית: נכון שקיימת פשלה בחינוך ובאותה פשלה ממשיכים כיום, כשוועדת מוסד מתפקדת על בן אדם יחיד - יהודית שקד, שהיא אם הבית, ואין אף אחד חוץ ממנה שמטפל בבעיות של המוסדניקים מהכפר - בכפר עצמו. כל שכן כשרוב החבר'ה שלנו גרים דרך קבע (גם בשנת הלימודים) בקיבוץ, והם נמצאים במוסד במסגרת של בית ספר יום.

* *

והנה קטע מתוך דבריה של

בוגרת י"ב במקום אחר לגמרי:

... ולנו חסרה הרגשת האיכפתיות של החברים לגבי המתרחש בחברת הילדים. חסר מדריך, חסר טיפול בבעיות חינוכיות וגם בבעיות טכניות יום-יומיות. חסרה ההרגשה שלמישהו איכפת מה הם תנאי המגורים שלנו. חוץ מרבקה, שרצה ומבררת ומסדרת ודואגת לנו - אין למי לפנות... מתוך עלון הקיבוץ הדתי עין הנצ"ב

פסוקים לסוכות

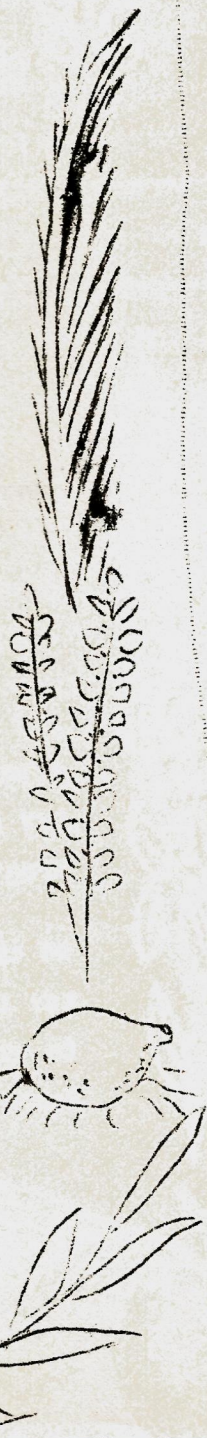
..... ביום ההוא אקים את סוכת דוד
הנופלת וגדרתי את פירציהן, והריסותיהן
אקים ובניתיה כימי עולם.
(עמוס ט' יא')

..... אך בחמישה-עשר יום לחודש
השביעי באוספכם את תבואת הארץ
תחוגו את חג-אדוני, שבעת ימים,
ביום הראשון שבתון וביום השמיני
שבתון.
(ויקרא כג' לט')

..... ולקחת לכם ביום הראשון פרי
עץ הדר, כפות תמרים וענף עץ-עבוה
וערבי נחל, ושמתם לפני אדוני
אלוהיכם שבעת ימים בשנה, חוקת
עולם לדורותיכם.
בחודש השביעי תחוגו אותו.
(שם מ' מא')

..... בסוכות תשבו שבעת ימים, כל
אזרח בישראל ישבו בסוכות. למען
ידעו דורותיכם, כי בסוכות הושבתי
את בני ישראל בהוציא אותם מארץ
מצרים.
(שם מב' מג')

7/...

במשך שנים מתנהלים יחסי שכנות טובה
בין כפר-מנחם לצרעה ונחשון, שלהם שדות
בקירבת הקיבוץ.
לפני יומיים נערך קומזיץ בספארי, בו
השתתפו עובדי ענפי השדה של שלושת הקיבוצים.
ואלה דברי מרכז-המשק של קיבוץ צרעה.
זה החל כאוטונומיה לכל דבר, חלקת
עבוד רחוקה מבסיס האם, מובלעת "צרעתית",
במרחב כפר מנחם, לכאורה עונה על נטיות
ההתבודדות של חברים למודי לחץ חברתי -
קבוצי, שטוב להם במצב של להיות קצת רחוק
ולבד, אבל ברור שהזיקה הנזירית לא עולה
בקנה אחד עם יצור חברתי קבוצי, שיחפש
וימצא את הדרך לחסות בצילה של חמימות,
אהדה, ואוזן קשבת.
זאת כל זה ויותר, מצאנו בכפר מנחם
שנותנת לחברינו ברוחב לב ובמידה רבה של
הכנסת אורחים, לכל מה שנזקק לו חבר,
אם זה באוירה חמה, טלפון לסדור עניינים
עזרה בתקוף כלי, או כל עזרה שתתבקש,
הכל יענה באהדה.
יש כאלה המתקנאים ואומרים שחברינו
זוכים מכל אלה במידה רבה יותר ממה שהיו
זוכים לה בבית.
ועל כל אלו תבואו על הברכה.

רוני

עורכים : יענקלה צ' , משה ל.
עיתורים : יוחנן
שער : משה סעידי
מדפיסה : בלהה
שכפול ועזרה טכנית : יואל דרום